

Focus op regionale circulaire economie

Cirkellab specialiseert zich in de kansen die een circulaire economie biedt. Vanuit economische, duurzame, en maatschappelijke ontwikkelingen zien we inmiddels breed draagvlak en urgentie om slimmer om te gaan met grondstoffen, materialen, producten en afval – een circulaire aanpak brengt al deze doelstellingen bij elkaar tot versterkende oplossingen. Met uitgebreide ervaring op elk van de benodigde deelgebieden, richt Cirkellab zich op deze synergie om te komen tot concrete aanpak en businesscases die overheden en bedrijven in staat stellen om bedrijfs- en maatschappelijke uitdagingen om te zetten in kansen, oplossingen en businesscases. Op regionale schaal krijgen we deze synergie als eerste concreet: uitwisseling van energie en materialen, innovatie, lokale werkgelegenheid, samenwerking en vertrouwen kenmerken de nieuwe, regionale, circulaire economie.

(Inter-)nationale ontwikkelingen (toekomstige wet- en regelgeving)

Naast de energietransitie werkt de Nederlands overheid op nationaal niveau aan strategieën om 100% circulair te worden in 2050 en 50% in 2030. Het ministerie van I&W werkt dit uit in de vorm van [visie, transitie-agenda's en een uitvoeringsprogramma 2019-2023](#), het ministerie van EZ legt meer de focus op materiaalrisico's (van een geselecteerd aantal materialen) en reikt bijvoorbeeld MKB-bedrijven inzicht en oplossingsrichtingen aan met de [grondstoffenscanner](#). LNV richt zich op [Kringlooplandbouw](#) en BZK op een [circulaire bouw-aanpak](#). Terwijl de EU al sinds 2015 haar [actieplannen](#) steeds verder aanscherpt en ondersteunt, zien we nu ook op regionale en lokale schaal steeds meer beleid- en actieprogramma's. In alle gevallen mogen we verwachten dat wet- en regelgeving deze ingeslagen richting zal volgen – met belasting, subsidie of andere sturende maatregelen.

Onze aanpak: Ontdekken – Ontwikkelen – Ondernemen

Nieuwe kansen vinden we niet alleen in efficiëntere processen, bestaande toepassingen, ketens of samenwerkingen, maar juist ook daarbuiten. Het begint dan met het ontdekken van nieuwe uitdagingen, oplossingen, cross-sectorale samenwerkingen en ketendenken. Gevolgd door de ontwikkeling van nieuwe markten, processen, ontwerpen, diensten en/of businessmodellen. Pas dán halen we echt meerwaarde uit het ondernemen in een nieuwe, circulaire economie met toekomstbestendige business, minder schade, meer werkgelegenheid en slimmer (her) gebruik van materialen, onderdelen en producten. Daarbij hanteren wij een pragmatische, bottom-up benadering. Een stap-voor-stap benadering waarbij de ambitie van de betreffende partij centraal staat.

Beter milieu: Met een focus op materiaal-impact, maar andere milieuverbetering gaan we niet uit de weg. Meten we waar mogelijk in **eco-kosten** (een vereenvoudigde LCA-berekening o.b.v. gezondheid, toxiciteit, materiaalschaarste en CO₂), indien gewenst in alternatieve indicatoren: footprint, trueprice, afvalvermindering, materiaalbesparing, etc.

Meer business en/of kostenbesparing: Een circulaire blik of innovatie streeft naar verlaging van de totale impact (hierboven) maar biedt vaak ook zicht op korte termijn kansen, laaghangend fruit of voordeel in de (nabije) toekomst in huidige economische waarde. Meten we in **euro's**.

Koers / richting: Een circulaire blik in het kader van lange-termijn toekomstbestendigheid, helpt de organisatie om koers/richting te kiezen in visie en beleid. Hoewel moeilijk te meten, zoeken we hier een indicator voor volwassenheid/toekomstbestendigheid in de vorm van **sterren**

Innovatie – sociaal en technisch: Nieuwe economie vraagt nieuwe oplossingen, van materiaalkeuze en ontwerp tot organisatie en samenwerking. Meten we in **aantal** initiatieven, eventueel met aanvullende volume en of succesratio's.

Professioneler en gemotiveerder personeel: De wereld verandert, de publieke opinie en individuele medewerkers ook. Zowel bestaand als nieuw personeel hecht steeds meer waarde aan de inhoud van het werk en de (positieve) bijdrage van het werk en bedrijf in de samenleving. Meten we in **waardering (cijfer)** of **arbeidsproductiviteit?**

Kansen voor werkgelegenheid en onderwijs: In een circulaire economie, en zéker in de transitie daarnaartoe, zijn nieuwe skills nodig en gaan we méér doen om waarde te behouden: van ontwerp tot demontage en reparatie en recycling zal er nieuwe vraag ontstaan naar denk- en werkkracht met kansen voor inclusiviteit. Meten we in **banen**.

Marketing waarde: Van belang - voor klanten en andere stakeholders - om te (laten) zien dat het bedrijf actief bezig is met toekomstbestendigheid van de eigen operatie en in de samenleving. Meten we waar mogelijk in **bereik** (aantallen in doelgroep)

Cirkellab producten en referenties

- **Aanpak bedrijventerreinen** – [web](#) en [flyer](#) en voorbeelden:
 - o [Oosteind / Innovatietafel](#)
 - o [Noordzeekanaalgebied](#)
 - o [Papendrecht](#)
 - o Dordrecht-Staart: [Re-St@rt](#)
- De opvolger van deze aanpak is onze '[Next Economy Bedrijventerreinen](#)' in samenwerking met ECCO Businessparks.
- **Workshop CycleUp City** – [web](#) en [flyer](#) en voorbeelden:
 - o [Oud-Beijerland](#)
 - o [Dordrecht, Spuiboulevard](#)
 - o [Evenementen](#)
 - o Diverse niet gepubliceerd
- **Workshop CycleUp Business** – [web](#) en [flyer](#) en voorbeelden:
 - o Dordrecht [Biesboschhal](#)
 - o Diverse niet gepubliceerd
- **Cirkelscan / Actie-onderzoek** – [web](#) en [flyer](#) en voorbeelden:
 - o [Gemeente Dordrecht](#)
 - o [Regio Drechtsteden](#)
 - o [Hoeksche Waard - bodemkwaliteit](#)
 - o [Gemeente Hoeksche Waard Circulair](#)
- **CIRCO Business en Design Track** – [web](#) en [flyer](#) en voorbeelden:
 - o [Maritiem 1](#)
 - o [Maritiem 2](#)
 - o [Casus](#) hergebruik staal
- **Regionale Cirkelstad-samenwerking** – [web](#)
 - o [Community of practice rond circulair & inclusief bouwen en slopen in de Drechtsteden](#)
 - o [Samenwerking in Zuid-Holland](#)
 - o [Samenwerking in de landelijke Cirkelstad-coöperatie](#)
- Andere Cirkellab-referenties: <http://www.cirkellab.nl/over-ons/referenties/>

Specifiek op bedrijventerreinen

Eerste inzichten in circulaire kansen op bedrijventerreinen wisselden we in 2016 uit tijdens circulaire handelsmissie (o.a. park2020), een "Open Lab" sessie in Dordrecht en onderzoek van Simon Schotel die bij ons zijn afstudeerscriptie schreef op een vergelijking van internationale voorbeelden:

- <http://www.cirkellab.nl/2016/05/23/bezoek-aan-circulaire-koplopers-inspireert-ondernemers-drechtsteden/>
- <http://www.cirkellab.nl/2016/09/27/open-lab-28-oktober-circulaire-bedrijventerreinen/>
- <http://www.cirkellab.nl/2016/09/21/gastblog-kansen-circulaire-economie-en-bedrijventerreinen/>

Vervolgens in diverse projecten steeds relatief kort de tijd om eerste matches, pilots of concept-businesscases van de grond te trekken, op basis van [actiegerichte aanpak](#), enkele voorbeelden:

- o In Papendrecht op [Oosteind](#) en met [Innovatietafels](#)
- o In IJmond in het [Noordzeekanaalgebied](#), met een inspirerend filmpje met resultaten
- o In [Papendrecht met vervolg innovatietafels](#)
- o Dordrecht-Staart: [Re-St@rt](#) – welke we op dit moment opvolgen met een planvorming-project richting mogelijke nieuwe samenwerkingsvormen
- o En in de context van onze bredere actie-onderzoeken voor o.a. [Gemeente Dordrecht](#), [Regio Drechtsteden](#), [Hoeksche Waard](#)

De opvolger van deze aanpak hebben we vorig jaar verwoord in een visie/aanpak '[Next Economy Bedrijventerreinen](#)' in samenwerking met ECCO Businessparks en RVO/Duurzaam Door.

Via RVO/DuurzaamDoor hebben we dit thema vervolgens een plek ("tafel") gegeven in digitale samenwerkingsruimte "earthinks", die op hun initiatief – veel breder rond alle SDG's – is ontwikkeld: <https://earthinks.eu/group/next-economy-bedrijventerreinen>

November 2020 in de jury van [BT Award Circulaire Bedrijventerreinen](#)

2020 MRDH Next Economy Bedrijventerreinen, verbinding 23 gemeenten:

<https://mrdh.nl/project/toekomstbestendige-bedrijventerreinen>

2021: Procesmanagement Smart Synergy Helmond: <https://bedrijventerreinenhelmond.nl/smart-synergy-helmond-pagina>

2021: Kwartiermaker STEK Breda: <https://stekbreda.nl/>

2021: Verbinding planvorming Staart, met IABR klimaatadaptatie-visie Groenblauw en 'Gezonde wijken, PZH': https://iabr.nl/nl/projectatelier/at_ark_dordrecht